

**KLUB LITERÁRNÍ FANTASTIKY
PŘI OKPB V OPAVĚ**

POZNÁNÍ JE VĚČNĚ, NEKONEČNĚ PŘIBLIŽOVÁNÍ SE MYŠLENÍ K OBJEKTU.
OBRAZ PŘÍRODY V MYSLI ČLOVĚKA NUTNO POJÍMAT NE "MRTVĚ", NE
"ABSTRAKTNĚ", NE BEZ POHYBU, NE BEZ ROZPORŮ, NÝBRŽ VE VĚČNÉM
PROCESU POHYBU, VZNIKÁNÍ ROZPORŮ A JEJICH ŘEŠENÍ.

V.I.LENIN

OBSAH:

HEPTERIDA - zpráva o Večeru otevřených dveří	str. 1
Líbí--nelíbí: Soumrak kouzelníků	4
S.Švachouček: Houslař	9
M.Sedláček: Nůžkař II.	11
E.C.Bertin: Stroj času Herberta George	15
L.Kusák: O Cenu Karla Čapka	22
H.Pěchulová: Jarní porada klubů	24
P.Stanke: Dojmy z plesu	26

HEPTERIDO

V lednu 1989 uplynuly už čtyři roky z chvíle, kdy se ve studovně OKPB v Opavě sešli lidé, přilákaní plakáty na akci nového SF klubu. O tom, co bude náplní klubu, měli tenkrát i ti, kteří ho zakládali, jen matnou představu. Viděli jsme sice, jak fungují kluby třeba v Ostrevě, Brně, Šumperku, Liberci, věděli jsme, že tohle by se nám hodilo, tanto se nám líbí, ale na toto asi nebudeme mít prostředky. Zkrátka, chtěli jsme napřed do jisté míry kopírovat ty, co už mají nějaké zkušenosti, a pak že se uvidí.

Lidi, kteří se tehdy sešli, většinou vytrvalí, odpadlo jich jen pár, několik nových členů přibylo a dnes se scházíme v počtu asi dvaceti lidí. Ale jakých lidí! Kolikrát jsme už na nejruznějších akcích slyšeli stížnosti, že klub "táhne" malá skupinka nadšenců a ostatní se vezou a konzumují, co se jim předhodí! Ale u nás ne, heč! U nás se do činnosti zapojují skutečně všichni a to DOBROVOLE! Zní to neuvěřitelně, ale ve sci-fi není nic nemožného.

Spojuje nás totiž nejenom zájem o sci-fi, ale hlavně snaha pobavit se. I když máme mezi sebou studenty i důchodce, všichni si umějí krásně hrát. A tak se na našich schůzkách můžeme setkat s testy i antitesty, navázali jsme družbu s mimozemšťanem, kterého z vlastní iniciativy přivedli dva členové, besedovali jsme s Karlem Pacnerem, Ondřejem Neffem, Jaroslavem Veisem, Josefem Pecinovským, pokoušeli jsme se o kolektivní povídku i o vlastní samostatnou literární tvorbu. Vlastní výtvořky si navzájem kritizujeme / máme ve stanovách klubu, že se členové musí ...

pochlubit každým neúspěchem/ a ochotně se pouštíme i do debat o dílech zkušených autorů.

Tak se stalo, že po přečtení povídky trofej Stanislava Švachoučka se v klubu zformovaly skupinky Švachoučkomilců a Švachoučkobijců. Vyhlásili jsme svatou válku Evě Hauserové a jejímu boji proti ekologické sci-fi, ale po rozhovoru s ní jsme zjistili, že celá záležitost není tak horká a že šlo spíše o nedorozumění.

Nadšeně jsme se vrhli na uspořádání večer otevřených dveří v roce 1987 / jak se to dělá, jsme okoukli ve Futuru v Olomouci/. Původní návrhy na dobu trvání byly v rozmezí jedné hodiny do jednoho týdne, v programu měly být / podle návrhů jednotlivců/ např. video, přednášky, hosté, tanec, tombola apod. Nakonec vznikl asi dvouhodinový blok, kde návštěvníci slyšeli nejen definice a úvahy o tom, co SF je, ale i SF poezii, povídku jednoho z členů, audiovizuální pořad o osudu jednoho vynálezu, prohlédli si výstavku obrázků. To bylo předloni.

Letos jsme na to šli jinak. A protože v prosinci 1988 uplynulo deset let od smrti Ludvíka Součka, kterého všichni rádi čteme, rozhodli jsme se, že letošní Večer otevřených dveří věnujeme jemu. Už proto, že Souček do opavské knihovny často a rád jezdil.

A tak vznikl fiktivní rozhovor s Ludvíkem Součkem, sestavený ze záznamů besed s ním a Poděkování Ludvíku Součkovi, ve kterém se Milan Sobotík zpovídá ze svého vztahu ke Španělsku /jak to souvisí se Součkem, vysvětluje během pořadu/. Poděkování končí slovy, co by asi říkal Souček současnému fandomu, a proto jsme navázali pořadem, který jsme nazvali Rok v klubu, následovně malá módní

přehlídka / modely jsou připraveny i pro 3.SF ples v Olomouci/, představil se i děti z dětského sci-fi klubu vlastními povídkami.

N- závěr dostal slovo náš host - doktor Pavel Toufar. Zavzpomínal na Ludvíka Součka, kterého jistě zná víc než dobře. Hodina jeho vzpomínek utekl jako voda. Večer otevřených dveří byl u konce. Ještě jsme / my = klub / přijali název HEPTERIDA a předali Řád slepého ptáka Hance Pichulové, která se o tento večer nejvíc zasloužila.

Poděkovali jsme mnohokrát Pavlu Toufarovi, který byl tak laskavý, že kvůli sto osmdesáti minutám přijel až z Prahy, a které se ještě téhož večera vracel.

Vydechli jsme. Ale ne na dlouho. Začínáme připravovat další Večer. Přijďte se taky podívat!

/ PES + HP,SP/

L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í N E L Í B

Zdeněk Kukal, Jaroslav Malina

SOUHRN KOUZELNÍKŮ

Přiznám se, že jsem se o této publikaci dozvěděl až se zpožděním a obával jsem se, že se mi již nepodaří sehnat. Ale podařilo se. Má radost se však už po přečtení prvních stran měnila v údiv a ten nebral konce až k samému epilogu tohoto smělého pokusu autorů o nahrazení pseudovědy vědou. Píši pokusu, protože zůstalo jen při něm pro zpronevěru obou autorů ke svým slibům učiněným již na první straně prologu /str. 7/, kde praví: "Namísto zvyšování důležitosti a závažnosti problémů přidáváním dalších otazníků, zahalováním do tajemna a zpochybňováním reality se budeme snažit nalézt jejich řešení."

Podívejme se tedy na výsledky jejich snažení.

První oddíl - "Člověk a poznání" začíná J. Malina velmi realistickým popisem, kterak se odborníky zklamaný a nevyлéčený nemocný člověk uchyluje k věhlasnému lidovému doktorovi, opředenému aureolou zázračnosti. S humorem, který nepříliš zdařile provází celou knihu, se uchyluje autor k hodnocení čistě spekulativnímu a spekulace je ve vědě potřebná, není-li po ruce dostatek faktů a důkazů, jak autoři přiznávají. / str. 14 /

Nemohou doložit pozorně a se zájmem sestavenou statistiku o poměru úspěšných a neúspěšných postupů toho či onoho vysmívaného lidového léčitele. Chybí fakta : "Někdo si nesmyslnost takového vyšetření a léčby uvědomí ještě dříve, než se vrátí domů a určitě se do smrti nikomu ani slovem nezmíní o tom, jakou námahu vynaložil, aby se celkem snadno zbavil zelené stokoruny." /str. 34/

Já rovněž nevím o nějakém oficiálním vyhodnocení těchto léčitelských praktik, ale to mě neopravňuje k suverénnímu odsouzení. Je dobré připomenout v této souvislosti jednu historickou postavu - Theoprasta Paracelsa /1493 - 1541/ a jeho podivné léčitelské metody / z pohledu Kukala a Maliny určitě nesmyslné/ užíval a

Takřka proti všem ve své době docíhl takových "zázračných" uzdravení nemocných, že je dodnes s úctou vzpomínán jako průkopník opravdového lékařství. A zde fakta nechybí! Paracelsus byl člověk žijící s nejprostším lidem v úzkém kontaktu a pravou školou mu byla příroda, které rozuměl. Byl vlastně praktickým mágem, ale tohle označení se jistě mnohým nezalíbí.

Na str. 37 knihy Soumrak kouzelníků je sestavena tabulka o vztahu vědy a mytologie v průběhu lidské historie s omylem v řazení. Nejprve prý existuje pravěká mytologie a teprve ve starověku náboženství. Nutno citovat z díla Josefa Kubelíka - Dějiny náboženství: "Z hlediska náboženského má mythus podstatně stejný význam jako pohádka. Bohužel, mythy zatemňují náboženské představy a s nimi bývají promíseny, ale původně a podstatně jsou to výtvoři odlišné od náboženství. V dějinách náboženství se setkáváme s národy, které vůbec nemají mythů /n. př. Římané/. Mythus, tedy není ani jev všeobecný ani náboženský, a proto nemohlo náboženství vzniknout z mytologie."

Zároveň je v textu k tabulce vysloveno dojemné přání, "aby náboženství, magie a pseudověda se z oblasti vědy zcela vydělily a aby byly reprezentovány prázdnými množinami". Tohle je však možné pouze u pseudovědy, a to ještě záleží na místě a času. Náboženství a věda mají něco společného a vystihl to Jan Havlas: "Pravá podstata vědy a základní význam náboženského citu posud zůstávají daleko mimo potřebu a zájem davů a vysoko nad obecnou úroveň lidského rozumu."

Humorné je další sdělení autorů na str. 36. "Přitom sami máme po ruce víc než dost argumentů, že žádný mimozemský hvězdolet by nemohl přiletět z vesmíru na naši Zemi nezaregistrován sítí družic a radarů."

To si autoři skutečně neuvědomují děsivý nepoměr mezi dobou existence družic a radarů a dobou neexistence těchto přístrojů v historii lidstva?

Kladně lze hodnotit stručný nástin o vzniku magie a rozvoji pseudovědy. Ale hned v úvodu následujícího nejnovějšího "pseudovědeckého" výzkumu lidských schopností, se stal terčem František Kahuda, který se zasloužil o psychotronické bádání u nás a je mu

vytýkána ignorace vědeckých metod, vyvozování neoprávněných závěrů a velice neurčité formulace. Je připomínáno zejména na amatérismus jeho experimentů, jako by bylo nutností, aby vše závažné muselo být objeveno profesionálním postupem. Ostatně sami autoři na str. 187 sdělují: "Na roveň vědeckých kapacit se dostali mnozí i bez odpovídající vysoké školy, jeť sebevzdělání..."

Jak nevzpomenout na jednoho z předchůdců, amatéra Břetislava Kafku, jež své mnohaleté poznatky stavěné na pokusech v letech počátku tohoto století, vydal již tehdy jako "Nové základy experimentální psychologie" /poslední jedenácté vydání se objevilo v r. 1948/. Ale jde o to, že "pseudovědec" F. Kahuda byl vzpomínán v rozhlasové relaci z nějakého ostravského výzkumného pracoviště, a to, prosím, vědeckým pracovníkem jako zakladatel vážného výzkumu v této oblasti. Mimochodem, onen komentující vědátor/ jméno jsem si nezapamatoval/ prozradil, že pro pozitivní výsledky v oblasti psychotroniky byl uvolněn další peněžní fond na výzkumy v následující pětiletce. Tedy státní podpora pseudovědeckého výzkumu!! Kam jen to spějeme, můžeme si povzdechnout. Taký bylo řečeno, že výsledky těchto pokusů byly donedávna utajovány, čemuž se autoři podivují / str. 64 / z důvodu nepředvídatelné reakce veřejnosti. Ponechme proto rozřešení otázky času!

V další části o protipólu pseudovědeckých teorií o lidských schopnostech sjíždějí autoři na vedlejší a navíc slepou kolej, protože jde o poněkud odlišné schopnosti, nežli o ty u uvedených příkladů tvůrců Adolfa Borna a Ilji Hurníka. U mnohých může vyvolat salvu hurónského smíchu tento druh prezentace lidských schopností.

Za zdařilý pokládám třetí oddíl "Člověk a vesmír, Země, příroda Z Kukala pro čtenáře z děl neznámých autorů, řazených mezi pseudovědce. Ovšem otázku "tváře z Marsu" ponechme ještě budoucnosti.

K soupisu pádu neobvyklých předmětů z oblohy se Kukal mimo krvavý a žlutý déšť jaksi vyhnul vysvětlení, což rád zdůrazňuje u jiných autorů jako nedostatek. Konstatuje, že známé je i pomerančobití, rybobití, červobití i žabobití včetně padajících zamrzlých kachen. Nepozastavujte se tedy nad tím, budete-li zčista jasna obdařeni z nebe kupou pomerančů, ryb, červů, žab či kachnou, byť by byla již

pečená. Ono na tom přece není nic divného!

Čtvrtý oddíl "Člověk a lidé". J.Malina vyjadřuje na str. 126 přesvědčení, že vědě se v budoucnu podaří vyřešit všechny jevy, kterým dosud nerozumíme, a to přirozeným způsobem v **PLNĚ SHODĚ S DIALEKTICKÝM A HISTORICKÝM MATERIALISMEM** na základě pravdivě poznanych skutečností.

Optimismus je dobrá vlastnost, ale je třeba uvědomit si, co vlastně je ta pravdivě poznaná skutečnost, která se mnohdy velmi brzy stává skutečností novou, ale opět jen na čas pravdivou, což správně dokumentuje příklad nestálých variant viru, ale což nutně no chápat i poněkud šířeji.

"Kdyby se pojmy neměnily, byly by mrtvé, strnulé, nemohly by správně odrážet objektivní souvislost přírodních jevů a lidské společnosti, kde je všechno v ustavičném pohybu, všechno se mění, vyvíjí, až do přeměny ve svůj protiklad." - F.I.Chaschačich: Hmo - ta a vědomí. A co k této problematice říkají autoři na str. 128?

"Jestliže totiž člověk nepřijme marxistickou filosofii, ztrácí správnou orientaci a ocitá se ve světě volných představ a fantazií."

Proč vlastně vadí někomu existence Archeoastronautické společnosti a vytváření teorií o vlivu mimozemšťanů, když tyto teorie tady jsou a budou i nadále, protože protiargumenty v knize uvedené ani nemohou být vždy přesvědčivé. Jde o odraz inteligence doby a projev vnitřního přesvědčení. Autoři přiznávají: "O mechanismu dědičnosti inteligence totiž dosud nic nevíme ani u dnešního člověka. Přitom máme k dispozici i objekt zkoumání, člověka samého, i výsledky jeho staletých zkoumání. Přesto spíše vyvstávají nové problémy a přibývají nezodpovězené otázky."/str. 134/

"Lidské vědomí objektivní svět nejen odráží, nýbrž jej také tvoří." /V.I.Lenin - Filosofické sešity/ Se zarážející Z.Kukal se dále na str. 182 ptá: "Nebudou prováděny nesmyslné experimenty s "psychokinetickou" energií?"

"Nebudou desítky pošetilců běhat po polích a sledovat pohyby kovové pružiny?"

Takové otázky může ještě i dnes klást jen zkamenělý geologický útvar!

Kniha je doplněna mimo jiné fotografiemi - na str. 33 z operací filipínských amatérských léčitelů, pracujících pouhými rukama bez nástrojů a na str. 161 snímkem podivné zdechliny vylovené z moře japonskou rybářskou lodí. Ve vlastním textu knihy bohužel už nenajdeme podrobnější objasnění těchto jevů. Proč?

Marně se proto dohadují o snímku na str. 33, kterak ty "televizní kamery a čočky fotoaparátů dokázaly, že jde o velmi šikovné triky? A u snímku zdechliny čteme: "Zoologové si nejsou příliš jisti, oč vlastně jde. Někteří soudí, že by to mohla být velká mořská želva bez krunýře, jiní hlasují pro žraloka nebo lvouna." Vlastním tento snímek s komentářem profesora Fudžio Jasudy, odborníka tokijské univerzity na předvěké plazy: "Není to velryba ani obří želva bez krunýře, delfín ani žralok."

Kdo tedy přidává další otázky, když ne sami autoři, přestože na str. 7 slibují, že tak činit nebudou? Ne téže straně slibují, že mimo jiné ukážou "Jitro kouzelníků" J. Bergiera a L. Pauwelse jako soumrak kouzelníků. Výsledek je shrnut v přiznání: "Špatně se polemizuje s Bergierem a Pauwelsem, protože píší chytře, důkazům se vyhýbají a obcházejí je nabídnutím dalších záhad."/str. 185/

Tato publikace snad nenabízí otázek víc než dost? Tuto záhadu je možno vyřešit citátem ze str. 190: "Autoři přiznávají, že se mohou mýlit, protože jednotlivec se mýlí, ale věda jako celek se nemýlí."

V tomto případě se však v leccems nemýlí jen jednotlivec, ale geolog Kukal, archeolog historik Malina, historička umění a muzikoložka Malinová, matematicka Tesářová a nutno přičíst i oba recenzenty J. Čeledu a J. Grygara.

Budiž jim omluvou nezodpovědnost k přístupu k tematice.

Autoři nás upozorňují na str. 190, že mají v rezervě další zásoby pošetilých představ pseudovědců a ponechávají nás v napětí do vydání dalších svazků této edice, vhodně nazvané Otazník. Vzhledem k notné dávce humoru v textu, ilustračnímu doprovodu známého kreslíře J. Kerlesa a povídkce Stoprocentní úspěch o naleštěném H. Watermanovi se obávám, že příští svazek již rovnou vyjde jako magazín Dikobrazu!

/Paholo/

Stanislav Švachouček

Houslař

Planeta Mikanako v soustavě slunce Ceetee 37 byla obydlena inteligentními chobotnicemi - noháči. Krátce po prvním kontaktu s lidmi objevil noháč Martin smysl života. Noháči sice nebyli schopni vydávat ani vnímat zvuk, ale Martin se zamiloval do ušlechtilých tvarů hudebních nástrojů, které uviděl na videozáznamech Pozemšťanů. Rozhodl se stát houslařem.

Právě se blížil den jeho dospělosti. Když dokončil své základní vzdělání, vydal se na státní úřad, kde mu měla být vyplacena záloha na další vzdělávání.

Tuto značnou částku každý dospělý noháč splácel státní pokladně ze svého příjmu. Teprve po splacení celého dluhu získal morální právo na účast v pohlavním životě. Vzhledem k osmipohlavnosti noháčů bylo téměř vyloučeno, aby někdo dokázal utajit nesplacený dluh před všemi svými partnery. Většina mladých si vybírala jen malé částky. Bylo i dost takových, kteří neriskovali, a rovnou přijímali nekvalifikovanou práci.

Noháč Martin po oslavách svých osmnáctých narozenin šokoval ostatní členy svého kruhu tím, že si chce vyzvednout milión. Byl rozhodnut vykonat cestu na Zemi a vyučit se houslařem.

"To nemyslíš vážně!" lomila chapadly krásná dvojka Tori.

"Myslím," odpověděl zřetelnými pohyby pseudopaží Martin. "Stanu se prvním mikanackým houslařem. Nechci to jen pro sebe, ale dělám to i pro celý náš kruh."

"Pro náš kruh?" rozzlobil se vznětlivý sedmička Vláda. "Až se vrátí, budeme léta čekat, než splatí půjčku. Budeme staří a oň bude pořád ještě šetřit. Umře jako dlužník. Já na něj čekat nebudu!"

"Představoval jsem si to jinak," povzdechl si jednička Romero. Křivky jeho chapadel dštily smutek a nerozhodnost na celý kruh.

"Necítím se povolán, abych Martinovi bránil v plánech. Myslím ale, že kdo nechce, nemusí na něj čekat. Na pouťníky číhají mnohá nebezpečí. Slib kruhové družiny nebudeme skládat, každý si rozhodne, zda na Martina počká, sám za sebe.

Je to škoda. Těšil jsem se na Martinovu plnoletost. Nikdo z nás nemá dnes dluh. Všichni jsme čekali na nejmladšího, ale nebylo by správné svazovat ho našimi představami. I osmička má právo na svůj vlastní život.

Jsem nejstarší a možná se ani nedožiju jeho návratu, ale říkám, ať jde. A říkám to upřímně a bez hořkosti."

Ještě cestou na úřad jej Vlada a Teri přemlouvali, ale Martin byl pevně rozhodnut.

Zapleskal chapadlem na příslušné okénko na úřadě. Předložil občanský průkaz, potvrzené o tom, že je noháč, očkovací vysvědčení rodičů a žádost se třemi kopiemi a dostal tisíc velkých platebních žetonů. Uložil je do kapsáře a spěchal na kosmodrom. Tam už jej nikdo nedoprovodil.

Mistr houslař Picolini prožil se svým hluchoněmým žákem právě peklo. Ale ani pro žáka nebyl pobyt na Zemi, který stál taklik peněz - tak oddaloval naplnění Martinova života, snadný. Martina trápily za tichých nocí hrůzné představy o tom, jak se jeho bývalý kruh rozpadl nebo si našel náhradníka a odmítl jej přijmout zpět. Nad chaloupkou houslaře se pak nocí neslo pronikavé ultrazvukové vytí, které rozběsnilo všechny psy ve vesnici.

Po návratu se hned na kosmodromu seznámil s krásnou sedmičkou, která hledala partnery do kruhu zdecimovaného havárií přistávajícího hvězdoletu. Martin její dvoření odmítl a začal pátrat po svých bývalých partnerech. Protože na planetě Mikanako nerostly stromy, začal Martin dělat housle z trvanlivé nerezové chromniklové oceli. Zpočátku se mu nedařilo, ale po roce překonal první potíže. Poptávka po houslích i jeho popularita začaly růst. Přihlásili se i tři z jeho původního kruhu, kteří Martinovi zůstali věrní.

Martin vyplatil zbytek dluhu své známé z letiště a ta s sebou přivedla i další partnery.

Nový kruh se sešel v zahradě Martinova přepychového domu. Ten večer se nikdo nezajímal o politiku. Neshody mezi Mikanakem a Zemí

byly zapomenuty a agenti hlídající Martina pro podezření ze špionáže proti své rodné planetě si vzáli volno.

Když se chapadla milenců poprvé spojila, rozkvetly na nebi ohnivé květy a na planetu začaly dopadat bomby. Země se rozhodla politickou krizi vyřešit jednou provždy. Ohnivá záplava, které se přehnala krajinou, neušetřila nikoho.

Když se po mnoha desetiletích odvážili první archeologové na povrch planety Mikanako, našli jen málo památek na kulturu noháčů.

Housle z chromniklové oceli byly jednou z nich a znamenaly vznik jedné z mylných, ale krásných teorií o hloubce citového života zmiřelého národa, z jehož hudební tvorby se nic nezachovalo.

Miroslava Sedláčka jsme představili už v minulém čísle jako vzorného plnítele domácích úkolů. Dneska nám ukazuje jak lze vyslovit svůj názor na povídku jinak než obvyklou recenzí. Vzniká tak dílo nové. Na mušku si vzal krátkou povídku Zdeňka Páva "Nůžkař", která se probojovala do finále loňského ročníku soutěže O cenu Karla Čapka a kterou jste si mohli přečíst v parconovském Labyrintu.

Miroslav Sedláček

Nůžkař II.

aneb povídka zneužitá jako T E S T

Rozumím, pane primáři, mám ten papír jen a jen číst a hned vám tady vedle poznamenávat, co to se mnou dělá, co se v mé spirocheta-ma prolezlé mozkovně odehrává. Ano, rozumím: žádné soudy, úvahy, rady autorovi, ale jenom pocity, nic než pocity a ohlasy, jak se mně právě v ten moment v té mé bedně vynořejí. Jedině o to vám jde! Chápu: zase jste na mne jednou políčil špatně maskovanéj TEST. Ale já jsem vás zavčas prokoukl a vy mně za to řeknete, jak to nakonec

se mnou vypadá.

Tak dobrá! Stojí tady nahoře psáno: Zdeněk Páv, Nůžkař. Čtu: Podíval jsem se na Billa a Bill na mě. - Pojedeme? - Pojedeme.

Teda ti hoši moc řečí asi nenadělaj. Jméno Bill je mně sympatický a už samo o sobě slibuje fúru dobrodružství. Jak by né, když jejich klimatizovaný fáro táhne kůň, řízenej oprotěmi procházejícími vyrobeným předním sklem - teda otvorem, kde to sklo dřív bylo. Tak to je překvápko!

-Hyjééé!

Chlapíci objíždějí náměstí, kde parta dělníků stěhovala do chrámové lodi počítač, protože jinde ve městě nebyla tak dobře klimatizovaná místnost. Fajn! Děj se nám patrně přeneso do kostela. Máme teda na scéně počítač a našinec je teď napjatej, za jakým účelem jej duchovní pastýř bude používat. Jakýsi Čechonte jednou prý prohlásil. Zatlouče-li hrdina povídky v první kapitole do zdi hřebík, v poslední kapitole se na něm musí oběsit. Uvidíme. Ale ouvej - náš děj je teď trochu přibrzděn: Bill si najednou vzpomněl, že nemáme nic k jídlu, a tak naši hoši zastavují před samoobsluhou:

- Já tam skočím, řekl první.

- Tak jo, řekl Bill

Bill, zdá se mně, bude nevalného ducha, ví ale na druhý straně, že do žádné akce se nemá jít s prázdným žaludkem. Ten druhý, co nám jako celou tu událost vypravuje, bude na tom se svým IQ o něco líp, ale není to nic moc. Každopádně práskanější ovšem je. To zas jo! Protože dál přiznává, že koupil: tři jahody, dvě pro mne a jednu pro Billa. A kromě toho: Vybral jsem půl litru chleba... To čtivo, pane primáři, je s dovolením, řekl bych burleska a burleska nemůže počítat se snobem nebo dokonce s intelektuálem. V burlesce na scéně padají facky a čím víc facek, tím víc se divák řehťá.

A my se už nedivíme, že ve frontě u kasy v samoobsluze stojí tři oranžoví ufoňi. Začíná se nám to pěkně zamotávat a zdá se, že budeme mít ve hře dostatek figur. Navíc je tady u kasy paní pokladní:

- Moment, řekla pokladní. To je taky všecko, co řekla, protože dál jen: Rychle a šikovně brala jednoho rohlíka /jeden se snažil přelézt přes postranici košíku/ za druhým, chytila je za ocásek a

za hlavičku a prudce šklubla. Praskla páteř a rohlík putoval do sáčku. To je vpravdě lahůdka! Zajeli jsme s naší dvojicí do bájného Schlaraffenlandu a tady je všecko možný.

Když náš nakupující odkládal košík: zerachtaly mu nůžky o pult. Sic! Tu to máme. Na scéně jsou nůžky v pochvě za pasem! A já si teprve teď uvědomuju, že povídka - test má název NŮŽKAŘ.

Nechápu však, proč našeho aktéra - budeme mu odteďka říkat Nůžkař - vyvádí objev nůžek z míry, takže kleje:

-Krucí, ujelo mu...

- Zatracený nůžky, usmál se ...

Porucha teď bude asi na mé obrazovce, protože mně nedošlo, proč pokladní se potom chovala poněkud nervózně a strojeně, proč si dala pozor, aby se nedotkla Nůžkařovy ruky a proč se stranou ušklíbala na kolegyni. Napětí vzrůstá, však se to brzy dovíme. Jen žádný polopatismus! Hlavně, že jsou nůžky na světě, a tak nám teď děj poskočí.

Chyba lávky!

Nůžkař znovu - už potřetí - objíždí náměstí. Tentokrát je ovšem objíždí v protisměru. Jacísi Drakonici totiž změnili předpisy. Rozumějme dopravní předpisy.

Tak vida! Vedle oranžových ufonů zde máme ještě drakonice. Drakonici jsou mohutní plešatí chlapi kolem padesátky, na sobě mají jen bederní roušku a na pleši pupínky. Jsou hybnou silou lidského společenství.

-Jsou to blbci, lakonicky je charakterizuje nemluvný Bill.

-Pst, ukončuje dialog Nůžkař. Patrně s drakonici nebudou žádné žerty.

Tak teď máme na šachovnici dost rozvinutého silného materiálu, takže děj by nám mohl fofrovat, zvláště, když už jsme v polovině testu, totiž povídky. Jenže hybná síla lidského společenství se do děje nijak nezapojuje a navíc našim hochům kůň přestal fungovat. Je to takový dramatický zádrhel, pane primáři. Pak musí následovat rychlé rozuzlení. Ovšem rozuzlení čeho? Byla zde vůbec nějaká zápleтка? Ne, hoši se nám zatím do ničeho nezapletli. Mějme svatou trpělivost, Bill teď sebou hodí, sežene šroubovák a seno pro koně. Však ti dva se vůbec nezdržují dlouhými rozhovory:

-Sakra, řekl Nůžkař nad nefungujícím koněm

-Sakra, řekl Bill.

Nůžkař se zatím opírá o zábradlí kolem řeky, povoluje si opasek s nůžkami.

-Blbý nůžky, zavrčel Nůžkař polohlasně. -Kdybych alespoň věděl, k čemu nůžky jsou. Nikdy jsem je nepotřeboval a myslím, že nejsou k ničemu, leda jako ozdoba.

Toť nečekané vyznání, které mou chápavost - pokud ještě vůbec existuje - zahání do slepé uličky.

Cítím se podveden, p. ne primáři. Vidím, že dramatická šablona, kterou jsem chtěl váš test poměřovat, není k ničemu. Zbývá ještě dvanáct řádků testu - počna od nádraží. Pořád bylo času dost, flákali se kolem řeky, prohlíželi si mohutnou hromadu trosek se stanem kultury, ke všemu je zdržel pohřební průvod, a teď najednou pospíchají. Také průvodčí s průvodními listy v ruce / odtud název průvodčí/ na perónu nervózně přechází. Předává papíry, klíče a mizí.

Ještě jednou se na scéně objeví drakonici. Ovšem pozor! Bill nás správně upozorňuje:

-Hm, nověj typ, nahlížel Bill do papírů, s fialovejma pupínkama. Drakonici uzavření v klecích na plošinových vagónech vztekle pobíhají, pořád něco křičí - jsou to potvory, od drakoniců se nic jiného nadít nemůžeme. - od úst jim odstříkují sliny a pěna a u pasů tentokrát nemají bederní roušky, ale megafony - nějaká legrace přece musí být, i kdyby na sůl nebylo.

-Ach jo, povzdechne si s Nůžkařem. On nemá drakonice dvakrát rád - a já se mu nedivím - má sto chutí otočit se, hodit klíče od klecí na zem a odejít.

- Jakmile jsem na to pomyslel, říká Nůžkař - a tady, lidé, nastojte! - zabolet mě drát, který mám zavedený do krku. Provázký uvázané na mé ruce a nohy se napnuly a nasměrovaly mě k vagónům. Levá, pravá, zdvihnout ruku, otočit klíčem.

Teda, to vám řeknu, pane primáři, to je největší překvápko, co mně váš TEST po tolika zdržovačkách připravil. Je to rána palicí mezi oči. Ted se jen šacuju a hledám, kde i já mám při sobě nějaký nůžky, abych zavčas na sobě přestříhl drát a provázky, dřív než

budu nasměrován ke kletím s drakonicí, hybné to síle lidského společenství.

Kde nakonec zůstal můj kamarád Bill? Sakra! Sakra!

Eddy C. BERTIN

Plavby časem Herberta George

Stavba stroje mu zabrala necelé dva roky. Musíme přitom brát v úvahu, že Herbert George byl nucen normálně vykonávat své povolání, aby získal prostředky k této investici. Pět dní v týdnu tedy přednášel teoretickou matematiku skupině dlouhovlasých studentů, které to vše málo zajímalo. Přesto měl Herbert svůj předmět rád a dokonce se stal i jeho koníčkem. K tomu se pojila ještě ohromná záliba ve vědecko-fantastických povídkách a fascinace předmětem zvaným ČAS.

Cesty v čase, to bylo něco, co jej zajímalo nejvíce. Herbert George, dosahující stále větší zběhlosti ve vyšší matematice a díky občasným dobrým příležitostem, kdy se dostal k univerzitnímu počítači, se stále více utvrzoval v přesvědčení, že jestliže někdo dokáže porazit Čas, bude to právě on. Zbývalo mu pouze prakticky využít propočtů zapsaných složitými číselnými vzorci, které počítal v nekonečných nedělních odpoledních.

Podpořen optimistickým tónem, v jakém vědecko-fantastické povídky hovořily o stavbě strojů času, odvážil se konečně přistoupit k realizaci vlastního projektu. Ukázalo se to být mnohem méně obtížné, než se původně obával, jen práce pokračovaly pomaleji, než by si přál. Nebylo na tom nic divného, když mohl pracovat jen večer a o víkendech. Navíc nebylo možné všechny součásti lehce sehnat v obyčejném elektroobchodě.

Přesto se mu podařilo stavbu šťastně ukončit a s jistým uspokojením konečně vsedl do svého stroje. Zavřel se v hermetické kabině,

kteřá ho c... zbytku světa. Ještě jednou prostudoval
 literaturu: H.G. Wellse, Egona Friedella a Frederica Browna, celek
 doplnil troškou Jacka Williamsona a Johna Wyndhama. Cítil se dost
 silný, aby čelil všem překvapením.

Stroj byl zcela zaplněn. Mimo řídicí panel, hustě posetý ukaza-
 teli, počítací a tlačítky, se v něm nacházely kromě nezbytných
 zásob potravin i několik lahví ginu a whisky, jakož i tři bedny
 piva. Vše bylo uloženo v jednom ze tří koutů kabiny. Kabina měla
 tvar jehlanu o trojúhelníkové základně. Zpočátku její vzhled poně-
 kud dezorientoval, ale tato forma se ukázala být jediné správná
 při do života uvedených Herbertových výpočtech. V druhém koutě ka-
 biny se nacházely dva revolvery, fotografický aparát a filmová ka-
 mera, pera, zápisníky a celá kupa jiných předmětů, které by mohly
 být, podle Herbertova mínění, nezbytné nebo aspoň užitečné v prů-
 běhu výzkumu doby výskytu prvních lidí na Zemi, protože právě tam
 se chystal zaměřit svou cestu.

Herbert George se zabezpečil také pohodlným křeslem, které mohlo
 rozloženo sloužit jako lehátko, silnou baterkou na čtení a několi-
 ka vědecko-fantastickými povídkami. Ještě jednou se rozhlédl ko-
 lem, ujistil se, že nic nemusí měnit a spokojeně kývl hlavou.
 Zapojil automatiku, která stroj uvedla do chodu. Stroj byl už pře-
 dem nasměrován na cíl.

Bylo to málo romantické; v knižních popisech se to jen hemžilo
 různými zbytečnými senzacemi, jako například míhajícími se promě-
 namí dnů a nocí. Nic takového se nedělo. Čas je matematický pojem
 a ne filmové představení. Kabina byla bez oken a Herbert George
 nejmenší náznak toho, co se dělo venku, kde se hmota rozdělená ča-
 soprostorem spojovala k návratu už jiným způsobem, takže se stroj
 v každoběhu času posunoval skoky.

Herbert se pohodlně usadil v křesle, načatou láhev whisky po-
 stavil na zem na dosah ruky spolu s lahví s ovky a rozhodl se
 zabývat něčím užitečným. Vybral si knihu s podivnou ilustrací na
 obalu. Pomyslel si, že někteří knižní grafici snad také studovali
 matematiku, kterou později využili při kresbě lidských postav.
 Po chvilce utonul Herbert George ve stránkách strašlivých příhod

kapitána Mor-Hetona-Futury z Vesmírných strážců "Z" a jeho milenky, tajemné agentky z pátého Saturnova měsíce, kteří měli za úkol zlikvidovat na Plutonii černý obchod s lidmi. Byla to neobyčejně zajímavá četba.

Ovak.

Herbert se lekl a rychle usedl. Podíval se na chronometr a s údivem zjistil, že téměř celou cestu zaspal. Nevadí, pět hodin spánku jej zato velmi osvěžilo. Shodil z kolen knihu, vstal a popošel ke dveřím, které s náležitou opatrností otevřel.

Nadechl se. Vzduch byl poněkud horší, páchlo to tu blátem a tlejícími rostlinami, ale vypadalo to, že jej může klidně dýchat. Vyšel tedy ven do prehistorie a poněkud rozčarován se zastavil ve vchodu svého stroje času, poslušně se vznášejícího několik centimetrů nad zemí.

Představoval si to trochu jinak. Bylo chladno, ani stopy po pálicím žáru, který očekával. Půda byla pokryta vrstvou blátivého mechu a drobných rostlin. Opodál se táhl rozlehlý les kapradí, který bídne připomínal podobné lesy, známé z knížek o dávné fauně a floře. Nebylo vidět žádného živého tvora, žádné savce ani pozůstatky vyhynulých plazů. Herbert se vrátil zpět do stroje pro fotografické nářadí. Zběžně se rozhlédl po koutech a pro všechny případy di za pásek u kalhot zasunul jeden z revolverů. Potom se vydal v dobré náladě směrem k lesu kapradí.

Šel pomalu, téměř celý terén byl podmoklý a jeho boty vydávaly mlaskavé zvuky. Když se přiblížil k lesu, podklad se stal pevnější. Šel už tak několik minut - raději pomalu, ale bezpečně, říkal si - když náhle nepopsatelným způsobem ztratil půdu pod nohama. Spadl nějaký metr nebo dva dolů a bolestivě si popálil zadek v ohništi, které svým dopadem uhasil.

"Do...do...dobrý den," vykřikl stranou ke čtyřem chlupatým, do kůže oděným individuí, které na něj zíraly udiveným a poněkud tupým pohledem jako na spadlého z nebe. Ale vždyť tomu tak skutečně bylo!

Herbert si vždycky myslel, že v sousedství bydlící hipie, který ho občas budil ze spaní zbytečnými pokusy naučit se hrát na kytaru, představuje sumé degradace člověka. Teď byl nucen změnit názor,

v současné situaci by raději volil přítomnost svého souseda. Stál tváří v tvář s prapředky lidské rasy, ale bohužel neměl čas, aby je poznal blíže a podělil se s nimi o bohaté vědomosti civilizace.

Po pravdě řečeno, Herbert náhle úplně zapomněl, proč sem přišel, protože udivená individua s hvěvivým mručením uchopila nebezpečně ostře vyhlížející sekery. Každá sekera se skládala ze dvou hrubých větví, do nichž byl pomocí řemenů připevněn zašpičatělý kámen. Zbraně to byly primitivní, přesto vypadaly skutečně nebezpečně, zvláště v chřupatých tlapách těch tvorů. V necelých třech sekundách se Herbert chytil chatrného žebříku vedoucího z jámy a stačil se dostat nahoru dříve, než jej chlupatá, špinavá tlapa chytila za nohu. Zdola k němu zalehl vzteklý ryk čtyř hrdel. Dal se na útěk.

Neměl odvahu otočit se, ale slyšel za sebou rychle se blížící pleskání bosých nohou. Měl lepší kondici, než myslel - výsledek každodenní patnáctiminutové gymnastiky při otevřeném okně - dosáhl tedy stroje dříve, než prapředkové, lační se s ním seznámit blíže. Bojová sekera, jistě určená pro jeho mizející hlavu, udeřila se strašným zvukem do zavírajících se dveří.

Herbert neztrácel čas lapáním dechu, urychleně stiskl několik tlačítek a sekundu poté byl už na zpáteční cestě do své vlastní bezpečné doby.

Cvak. O pět hodin později.

Herbert s ulehčením otevřel dveře stroje, připravený na to, že vyjde ve sklepě svého domu, kde měl stroj uložen. Zůstal stát jako zkamenělý.

Množství hlav v helmách se pomalu otočilo jeho směrem, hledíc na něj skelnýma, z důlků lezoucima očima. Zarostlé tváře, oděv ze zvířecích kůží, helmy ozdobené chocholy a buvolími rohy. S výkřiky úleku hodily postavy na zem oštěpy, šípy i meče a rozprchly se v panice směrem k hliněným lepenicím, stojícím na kraji dubového lesa. V první chvíli Herbert nemohl pochopit, jaký absurdní vztah je mezi jeho vlastní dobou - byl přesvědčen, že chronometr nastavil správně - a civilizací na první pohled vypadající na období několik let po Kristu. Vzápětí si ale vtipněl na jisté teorie, vyhlašované autory vědecko-fantastických povídek, ve kterých dokazovali,

že minulost, současnost a budoucnost tvoří celek, který nejmenší zásah v čase může vážně ohrozit. V každé dějové epoše je možné vyvolat narušení, které způsobí vážné změny epoch pozdějších. Co by se stalo, kdyby nedošlo v r. 843 k podpisu traktátu ve Verdunu? Nebo kdyby Napoleon vyhrál bitvu u Waterloo. Nebo se Hitler nikdy nedostal k moci?

Zcela nechtěně provedl Herbert George nezvykle vážné narušení v dějinách: uhasil ohniště. Není vyloučeno, že to byl první a jediný oheň, který zapálil člověk. Možná, že proto byl oheň objeven o tisíc let později. Tím, že zbavil člověka tohoto konkrétního ohniště, vyvolal řetězovou reakci, která vrátila čas civilizace nejméně o dva tisíce let zpět.

Ve středu vesnice se začal hromadit hlučný dav kolem starce v dlouhém bílém šatě, který držel v dlani zlatý srp a hrozivě jím mával směrem k Herbertovi a jeho stroji. Herbert nečekal, až dav sebe-re odvalu; někteří bojovníci už začali napínat luky a jiní mávali meči.

Opět zabouchl dveře a zapnul mechanismus stroje. Musí se vrátit a bezpodmínečně zlikvidovat skutky svého vniknutí do času. Přemýšlel o tom během zpáteční cesty a solidně si přitom přihnul z láhve na uklidnění nervů. Konečně vymyslel řešení a nastavil stroj tak, aby přistál v tomtéž místě krátce na to, co poprvé opustil prehistorickou dobu.

Po přistání vzal pouze jednu krabičku zápalek a takto vybaven otevřel dveře stroje. Nejblíže stojící lidoop z oněch čtyř se roz-
přáhl, aby Herbertovi rozbil hlavu kamennou sekerou. Herbert rychle zapálil sirku a začal jí mávat divochovi před nosem. Ozbrojená ruka pomalu klesla.

Herbert zapálil druhou zápalku, potom dal krabičku divochovi a důstojným gestem mu ukázal; jak to málat. Po mnoha nezdařených pokusech, o tři krabičky později - doba, která málem Herbertovi přivodila infarkt, protože zbývající tři divoši bez přestání ostříli sekery a vrhali na něho pohledy, jako by už byl stažen z kůže a připraven k jídlu - lidoop se končně naučil, co potřeboval.

Herbert dal každému krabičku zápalek, udělal sérii fotek, na

kterých stojí luku v ruce s široce se usmívajícími lidoopy - naštěstí vzal stativ a samospoušť- a spolkl s velkým, leč skrývaným odporem kousek tuhého hada. Nato se rozloučil a vydal se na zpáteční cestu do vlastní doby, se sekerou na památku a s klidným svědomím.

Znovu uplynule pět hodin. Cvak.

Když tentokrát otevřel dveře, oněměl ještě více než předtím. Nejasně si uvědomil, že krabička zápalek je něco víc než pouze oheň. Skládá se z kousků dřeva, síry, barvy, papíru, psaného textu... jedním slovem tisíc a jeden vynález, která měl přijít teprve daleko, daleko později.

Mesto, rozprostírající se před ním, se zdálo nekonečně rozlehlé; byl to obraz zastavující dech, plný pohádkových konstrukcí z blýskavého kovu a krystalových staveb tisíce nepravděpodobných tvarů. Nad tím vším se vznášel pletenec mostů, které, jak se zdálo, jako by dosahovaly nebe. Několik hubených, neobvykle křehkých bytostí v kovově lesklých oděvech, jejich davy zaplňovaly pohyblivé chodníky, na něj pohlédlo s údivem.

"Oh, ne, to už je, hergot, moc," zaklel Herbert a rychle couvl do stroje. To už je lepší o něco opožděnější doba než tak daleko dopředu. Začínal se cítit jako vyhnanec z vlastní doby, jako člověk, který rozpačitě hledá svůj svět, svou epochu. Pomalu se v něm rodil hluboký odpor ke stroji času.

Pomyslel si, že mu zbývá jediné východisko: zabránit tomu, co se stalo na samém počátku. Musí se vrátit do doby prapředků, ale k momentu, než poprvé přišel a zhasil ohniště. Bude moci počkat na sebe a varovat se. Musí se za tím skrývat nějaký paradox, protože poprvé tam sebe neviděl, ale možná, že časová smyčka není tak nevyhnutelná, jak někteří soudí. Promyslel si všechno velmi důkladně a nakonec se rozhodl tohoto plánu vzdát. Paradox neparadox, zdálo se mu to příliš riskantní. Konečně dospěl k názoru, že jeho nervy by nemusely vydržet rozhovor s vlastním Já. Proto se rozhodl zkusit tak či onak vzít chlupatým kamarádům krabičku zápalek po znovu-zapálení ohniště.

Cvak.

Vystoupil. A zbledl jako stěna.

Čtyři pralidé seděli na zemi svázaní a třásli se strachem. Před

ní stály tři křehké bytosti, které viděl v "budoucnosti".

"Velmi lituji," žekla jedna bytost kovovým hlasem, "ale naše telepatické receptory vše zaregistrovaly během těch několika sekund, které jste strávil v našem světě rozvinuté psychiky. Jestli vás svobodně pustíme, zničíte náš svět. Chápeme motivy, které vás k tomu vedou, ale musíte pochopit, že to nemůžeme dopustit. Náš svět je pro nás důležitější než, po pravdě řečeno, dosti primitivní civilizace, kterou nazýváte 'svou dobou'."

Bytost namířila na Herberta kulatý předmět, - on neměl žádné pochybnosti o jeho úmyslu. Nečekaje ani sekundu, vytrhl od pasu revolver a vypálil. Na takovou vzálenost ani Herbert nemohl netrefit. Bytost vydala divný zvuk a sesula se. Kulatý předmět jí vypadl z rukou. Bývajících dvě bytosti byly očividně neozbrojené a ztratily hlavu. Jako šíleně se rozběhly směrem k opodál stojícímu sloupu, který byl pravděpodobně jejich strojem času. Herbert ještě několikrát vystřelil jejich směrem, ale je mnohem těžší trefit hubeňoura, který běží, než nehybně stojícího.

Obě bytosti zmizely ve stroji. Ten ze sebe vydal syčivý zvuk, otočil se kolem své osy a z jeho vnitřku se vysunulo něco, co vypadalo jako malé, ale hrozné dělo. Svazek bílých paprsků téměř zasáhl stroj Herberta Georgea, načež cizí stroj zmizel. Herbert odhodil revolver, skočil do svého stroje a vydal se na honbu časem. Bezpodmínečně se musí vrátit do své doby, a potom provést svůj první plán tady, v prehistorické době.

Po pěti rozčilujících hodinách, s odvahou diktovanou nejistotou /až revolverem v ruce/ Herbert otevřel dveře stroje. Rozlehl se hluk, sykot a stroj času se rozpadl na kousky, rozlétl se spolu se sloupem roztahujícího se vzduchu do prostoru. Herbert na krátký okamžik uviděl nezvykle rudé slunce a zbytky země, osvětlené slabým zábleskem. Kolem byla jen tma posetá miliardami hvězd.

Ve zlomku sekundy, než jej pohltil ledový chlad a nekonečno vesmíru, a lítostí a ironií si Herbert vzpomněl, že v chvatu zapomněl na čtyři svázané předky, kteří se jistě po jeho zmizení uvolnili z pout. Taková rasa jako lidská, disponuje tedy už v začátcích svých

dějin revolverem, paprskometem; jistě měla dost času na to, aby po krátké, ale bouřlivé evoluci zničila sebe i Zemi...

/Přeložila Hana Říčná/

O CENU KARLA ČAPKA

MLOK OBEČNÝ /Salamandra maculosa/

rod obojživelníků ocasých, zavalitého těla, oblého ocasu bez ploutví, nízkých nohou; na předních jsou čtyři, na zadních pět volných prstů. V kůži jsou četné žlázy. Téměř vejcovitý jazyk jest uprostřed přirostlý, zuby patrové jsou ve dvou řadách v podobě S.

Mloci žijí na vlhkých místech a živí se dešťovkami, hmyzem...Ve středověku byli proslulými, neboť se k nim připínaly různé pověry /např. že prý v ohni shořeti nemůže, jedovatost, užívání jich k výrobě zlata a pod./

/Ottův slovník naučný/

Československý fandom žánru science-fiction /fandom je slovní hříčka - fan je fanoušek, příznivec, -dom je přípona slova kingdom, čili království - tedy království fanoušků/ se zformoval začátkem 80. let, po letech, kdy vědeckofantastická literatura u nás dlouho a hluboce stagnovala. Proces vývoje fandomu začal vznikem klubů science-fiction /dnes je jich už přes 70 po celé ČSSR/ a pokračoval dalšími celkem zákonitými akcemi.

Kluby se předháněly v osvětě, zaměřené na širokou veřejnost, pořádaly setkání se spisovateli SF, ale i se specialisty různých vědních oborů - protože science-fiction nemá nikdy daleko k nejpokročilejším poznatkům vědy a techniky! - a zasloužily se společně s profesionálními příznivci žánru o to, že se dostal do povědomí veřejnosti a že je seriózně přijímán a hodnocen.

Vrcholem aktivity československého fandomu je PARCON /PARdubice CONvencion - pardubické setkání/. Vůbec první se odehrálo roku 1982 a tím také již byli odměněni laureáti nultého ročníku soutěže O cenu Karla Čapka, soutěže o nejlepší amatérskou vědeckofantastickou povídku roku. /Od roku 1987 je soutěž otevřena i pro autory, kteří již knižně publikovali./. Vítěz dostane nanejvýš ceněnou trofej - MLOKA - černou sošku moudrého, mírně karikovaného mloka s brýlemi. Méně je známo, že se vlastně udílejí dva mloci! Druhý mlok se získává za zásluhy o žánr a hnutí science-fiction.

Zde je výčet držitelů Ceny Karla Čapka:

1982 Povídka:	Jadislav Kubie - Když jsou hosté v domě
Za zásluhy:	----
1983 Povídka:	Ivan Kmínek: Syntanon zasahuje
Za zásluhy:	Redaktor nakl. MF Vojtěch Kantor
1984 Povídka:	Ivan Kmínek - Druhý vstup do téže řeky
Za zásluhy:	Redaktor nakl. Svoboda Ivo Železný
1985 Povídka:	František Novotný - Legenda o Madoně z Vrakoviště
Za zásluhy:	Malíř Theodor Rotrekl
1986 Povídka:	Josef Pecinovský - Její Veličenstvo
Za zásluhy:	Spisovatel Josef Nesvadba
1987 Povídka:	Josef Pecinovský - Nos to závaží
Za zásluhy:	Spisovatel Ondřej Neff
1988 Povídka:	Eva Hauserová - U nás v Agónii
Za zásluhy:	Malíř Karel Saudek

Vítězné povídky jsou napsány velmi kultivovaně, jsou čtivé a svěže poutavé a je potěšitelné, že i další práce si udržují vysokou kvalitu. O vzniku MF KA i soutěže se dočtete v předmluvě k antologii "Lovci zlatých mloků", kde naleznete některé vítězné povídky. Další jsou rozsety v antologiích "Návrat na planetu Zemi", a "Stalo se zítra" Ivo Železného, některé povídky z prvních ročníků soutěže obsahují antologie "Železo přichází z hvězd" a "Lidé ze souhvězdí Lra" Vojtěcha Kantora nebo ve sborníku "Hvězdy v trávě" Zdeňka Volného. Novější povídky se objeví v antologiích "Přistání na Řípu" a "Skandál v Divadle snů".

Faktem zůstává, že česká science-fiction si v kontextu české a slovenské literatury dobývá místo, které mu právem náleží jak z hlediska historické kontinuity, tak i při řešeních problémů současných výbojů lidstva. A proto je zcela přirozené, že z hlediska tradice naší SF literatury se stal patronem mladých, nastupujících spisovatelů autor nejpopovolanější - Karel Čapek.

/Ing. Lubomír Kusák/

JARNÍ PORADA KLUBŮ aneb ÚVAHA O FANDOMU

V sobotu 1. dubna se v Olomouci konal už 3.SF ples pořádaný klubem Futurum. Nebyl tentokrát vyvrcholením dne otevřených dveří, ale tato skutečnost nijak neovlivnila návštěvnost. Protože se jako v předcházejících dvou letech sjeli scifisté z celé republiky, využila toho koordinační komise k uspořádání jarní porady klubů.

Na poradu jsem se dostavila o něco později, ale zdá se, že se porada v ničem nelišila od jiných. Handrkování, dohadování, slovní tahanice. Oč šlo? Hlavně o udělování Mloka a Ludvíka.

Je fakt, že v prvotním nadšení jsme si /my = fandom/ vymysleli řadu cen, které vlastně v současné době nemáme komu a za co udělovat, pokud bychom nechtěli ocenovat jedny a tytéž osoby. Ale co nám brání, abychom tedy zrušili Mloka / toho za zásluhy/ nebo Ludvíka? Že už se to stalo tradicí? No jo, český národ je tradicemi pověstný.

I když si tradice navzájem odporují / viz pasivní svatováclavská a kontra-revoluční husitská, nic nevadí, hlásíme se k oběma./ Tradice je tradice, proto se jí držíme zuby nehty!

Návrh, že by se měl Ludvík udělit klubu, mě poněkud zarazil. K ocenění nejlepšího klubu snad existuje jiná anketa a cena, nebo ne? Dokonce jsem zaslechla názor, že Klub Julese Verne by Ludvíka měl dostat, protože je nejstarší. Doufám, že máme za sebou doby, kdy bylo možné dostat odměnu "za výdrž", nikoli za skutečné zásluhy.

Tím se nechci dotknout nikoho z KJV, nic proti nim nemám, dokonce si myslím, že je to jeden z nejlepších a nejaktivnějších klubů! Protestuji pouze proti neobratné formulaci za co by měla být cena udělena. A nezdá se vám - čím víc cen, tím menší je jejich cena?

Při návrhu na kandidáty padla i jména jednotlivců. Mezi nimi Nosek, Kopcová, Hlavička, Olša. Jistě. Udělali kus práce, Olšovu bibliografii povídek oceňuji už z hlediska profesionálního jako knihovnice, překlady těch dalších jsou výborné. Ale... Tohle všechno je pouze pro vnitřní potřebu fandomu.

Pravdu má Vlado Srpoň, když tvrdí, že bychom své SF akce měli víc směřovat na veřejnost. Není to tak dávno, kdy SF nebyla považována za seriózní literaturu. Teď si začínáme kolem sebe stavět zeď sami.

Domnívám se, že pro SF je daleko větším přínosem třeba uspořádání SF plesu nebo Dne otevřených dveří, který navštíví i nescifisti / a zjistí třeba, že SF je zajímavá a scifisti fajn lidi/, než překlady povídek, které si přečtou pouze členové SF klubů, dál se překlady nedostanou.

Tvrdila jsem už loni na Parconu, že fandom stárne. Podívejte se na kterékoli SF akci kolem sebe. Uvidíte stejné tváře jako loni, jako předloni, jako v roce 1983. Je to milé, potkávat staré známé. Ale na druhé straně...

Nevím, jak je to s novými členy u vás. Asi je to všude stejné. Jeden, dva, zkrátka nic moc. Stará parta klubu je už sehraná, ví se, co od koho můžeme čekat, ten udělá tohle, ten zas tamhleto. Ti noví než se rozkoukají... Ale i nejlepší lidi z party a klubu i jejich nápady se jednou vyčerpají nebo je postihne krize, nemoc, stěhování či jiná katastrofa a co pak?

/Hana Pěchulová, SP/

DOJMY Z PLESU

Přiznám se, že datum 1.4., tedy "dopríl", mě děsilo. Už jsem viděl, jak mi pořadatelé při prezenci vracejí s úsměvem sto korun a sdělují, že šlo o aprílový žertík. Nestalo se tak. Proto teď můžu ventilovat několik zážitků z plasu i jarní porady klubů.

Porada se odehrávala v odpoledních hodinách a byl znát posun proti poradám předcházejícím. Špička ledovce, zvaného fandom, se už zaobírá trochu jinými otázkami. Jeden příklad za všechny - při plánování Parconů už nejsou těžkosti s prostorami či technickými prostředky, nýbrž s letním programem, na němž by se měl podílet celý fandom. Na druhé straně přibývá ve fandumu peněz. Hádky jsou ovšem stejně ostré jako v minulosti a to je dobré.

Vlastní ples Pavel Konečný uvedl jako "tradiční", což je při 3.ročníku mile drzé a znamená to taky velký slib do budoucnosti. Bodů programu bylo podle hezkých kartiček na každém stole třináct. Mihly se tři módní přehlídky, třikrát nám zatančila skupina Impuls, mohli jsme se poučit, jak se dělají sci-fi účesy. Na hezky vyzdobeném pódiu se střídaly tři hudby /ples zcela ve znamení trojky/. Každá z jiné hudební oblasti, což přispělo k oživení. Mimo taneční kapely, hrající čerstvé i méně čerstvé hity naší i světové hitparády, vystoupila i zcela dívčí rocková skupina Panika, která upoutala jak muzikou tak svým zjevem. Ale ani olomoucký dixieland nezůstal bez ohlasu /kdy já naposled slyšel živý dixieland?/.

Masek bylo dle mého chabého úsudku méně než loni. Zde by bylo možná záhodno apelovat, vyzývat, varovat, ale neučiním tak. Sám jsem se zúčastnil ve slušivém tmavém obleku, takže jaksi nemám právo a nakonec ani chuť.

Souběž s masek vyhrál člen "domácích" s maskou nápadně připomínající zápisníkovského Fan-fana. Čestné uznání obdržel Ondřej Neff, který spolu s Vlado Srponem sehrál scénku "Napaden Vetřelcem". Mimocho-dem velmi sugestivně; jedné člence naší výpravy pokazil chuť k jídlu dobře na týden.

Když už jsme u jídla, nechyběl /už "tradičně"/ jídelní a nápojový lístek, na němž mě nejvíc zaujalo motto v záhlaví. Strava tudíž nejen pro tělo, ale též pro duši. Nevím, jak to dělají v zahraničí, ale možná by stálo za to, proniknout do Guinessovy knihy rekordů s prvním jídelním lístkem, jež je uveden citátem.

To byly jen nejsilnější dojmy a fakta, které utkvěly v mé mizerné paměti. Když se tak uvědomím celkovou atmosféru, spousty setkání s různými tvářemi, diskuse na téma sci-fi i nonsci-fi, nemůžu nevzpomenout na článek Leonida Křiška v Interkomu č.3/89. Líčí v něm fandom jako opiové doupě a slepou cestu lidstva. Na olomouckém plese jsem však, na rozdíl od autora uvedeného pojednání, neviděl lidi s kalným zrakem toxikomanů odtržených od reálného světa, nýbrž lidi, kteří se rádi baví a jsou ochotni pro to leccos udělat. Samozřejmě, pokud to chtějí dělat dobře, budou muset věnovat SF hodně času a tak trochu se specializovat.

/Pavel Stanke/

LABYRINT - informátor Klubu literární fantastiky HEPTERIDA při
Okresní knihovně Petra Bezruče v Opavě
Redakční rada: Milan Sobotík, Pavel Stanke, Hana Pěchulová
Pouze pro potřebu členů SFK.
Neprodejné!
DUBEN 1989.

